

**UNIVERSITETET I BERGEN
INSTITUTT FOR ARKEOLOGI, HISTORIE, KULTUR- OG RELIGIONSVITENSKAP**

Bergen, 11.02.2015

INNKALLING TIL INSTITUTTRÅDSMØTE

Instituttrådet innkalles med dette til møte **onsdag 18. februar 2015 kl. 12.15** rom 415, Sydneplassen 12/13.

SAKLISTE

- I Innkalling og sakliste
- II Protokoll fra forrige møte
- III Referatsaker
 - a. FU 30.01.15
 - b. UUI 19.01.15
- IV Orienteringssaker
 - a. Informasjon fra instituttlederen
- Sak 02/15 Forskningsmelding 2014
- Sak 03/15 Forskerutdanningsmelding 2014
- Sak 04/15 Utdanningsmelding 2014

Eventuelt

Sakspapirene følger vedlagt.

Jan Heiret

Britt Kristin Holsen

PROTOKOLL FRA INSTITUTTRÅDSMØTE 29.01.2015

Til stede: Instituttleder: Heiret
Gruppe A: Malmberg, Natvig, Reme, Ulvund
Gruppe B: Melvær
Gruppe C: Mykkeltveit
Gruppe D: Rasmussen, Unhammer

Sekretær: Holsen

Forfall: Brautaset, Haug

Observatør: Hoffmann

I **Innkalling og sakliste**

Ingen merknader, men det uttrykkes ønske om å få tilsendt sakspapirene så tidlig som mulig.

II **Protokoll fra forrige møte**

Ingen merknader.

III **Referatsaker**

- a. FU-møte 12.12.14
Ny godkjent versjon distribueres i møtet.
- b. UUI-møte 24.11.14

IV **Orienteringssaker**

- a. Informasjon fra instituttlederen
 - Stillinger
 - Bedømmelse mottatt:
 - Midtausten og det muslimske Afrikas historie
 - Under bedømming:
 - Arkeologisk metode
 - Søknadsfrist utgått, komiteer under nedsetting:
 - Middelalderarkeologi
 - Eldre globalhistorie
 - Vitenskapshistorie
 - To prosjektstipend
 - Under utlysning:
 - Seks åpne stipend
 - Høring om mulig sammenslåing med HiB
 - Utredning om ny finansieringsmodell
 - Nytt utkast til UiB-strategi

b.Fakultetsstyresaker

- Disponering av strategiske og øremerkete midler
- Revidert veiledning for bedømmelse av søkere til stipendiatstillinger

Sak 01/15 Regnskap 2014 og budsjett 2015

Heiret og Holsen orienterte.

Vedtak:

Instituttrådet tar regnskapet for 2014 til etterretning og vedtar den framlagte budsjettfordelingen for 2015.

Eventuelt

- a. Neste møte flyttes til onsdag 18. februar, samme tid og sted
- b. Kark. Uavklart om dette er en omstillingssak.

Bergen 5. februar 2015

Jan Heiret

Britt Kristin Holsen

Dersom det ikke har kommet merknader innen 13.01.15, regnes protokollen som godkjent.

REFERAT FRA MØTE I FORSKNINGSUTVALGET, FREDAG 30. JANUAR 2015

Til stede: Gruppe A: Andresen, Bang, Hoffmann, Malmberg, Selberg, Vikør (leder)
Gruppe B: Dølerud (første timen)
Forfall: Melve, Nagel
Sekretær: Arefjord

Mykkeltveit, administrasjonen

1) Innkalling, sakliste og referat fra forrige møte
Ingen merknader.

2) Orienteringer

- Rammer for disponering av strategisk avsetning på 1 million på forskningssiden legges frem på neste fakultetsstyremøte. Mykkeltveit og Hoffmann orienterte. Hovedsaklig for grupper på tvers av institutt- og fakultetsgrenser. Selv om instituttet i utgangspunktet ikke er enige i rammene for denne avsetningen bør miljøene våre oppfordres til å søke om disse midlene.
- Én disputas planlagt i februar, 3 i mars. Dersom positive innstillinger kan det bli totalt 8 disputaser denne våren.
- 6 åpne ph.d.-stillinger er utlyst med søknadsfrist 9. februar. Vi forventer å kunne lyse ut 4 stillinger neste år. Kriterier for hovedveileder ble drøftet, og det var enighet om at postdoc og professor II ikke bør være hovedveileder dersom deres tilsettingsforhold er kortere enn stipendperioden, men at de godt kan fungere som biveileder.
- Vikør refererte fra møtet i Forskning- og forskerutdanningsutvalget ved HF 14. januar: Reviderte veiledende retningslinjer for bedømmelse av søkere til stipendiatstillinger ble behandlet. AHKR er ikke enige i at det nye skjemaet er en forbedring, men de andre instituttene ville prøve det. Det skal vurderes om ett år hvordan det fungerer. Brukes ikke for de åpne stipendiatstillingene som

allerede er lyst ut. Prodekan ønsker også en tydeligere markering av om prøveforelesningen er godkjent eller ei. Mer informasjon kommer.

- Forskning: Michael Stausberg har planer om å søke om SFF. Frist for å søke om smådriftsmidler 1. februar. Formelt tak på kr. 150 000, minimum kr. 15 000.

Sak 1/15 Høyrings sak: Opplæring av rettleiarer innan forskarutdanninga ved HF

Enighet om at det ikke er behov for obligatorisk opplæring for alle veiledere. Nytilsatte bør imidlertid få en introduksjon til hva rollen innebærer og hvilke forventninger instituttet har til sine veiledere. Dette vil være spesielt relevant for ansatte som kommer fra utlandet og vil også gjelde veiledning av masterstudenter.

Sak 2/15 Drøftingssak: Budsjett 2015: Muligheter for omgjøring fra stipendiat til postdoktorstilling

Enighet om at vi ikke bør gjøre endringer for ph.d.-utlysningen som allerede er ute nå. Kan være aktuelt i fremtiden hvis vi ser et spesielt behov. Evt. utlysning av postdoktor-stipend bør være basert på faglige behov og prioriteringer. At post.doc. gir lavere økonomisk uttelling enn ph.d. kan ikke være utslagsgivende i valget mellom disse.

Sak 3/15 Forskningsmelding og forskerutdanningsmelding 2014

Både forskningsmelding og forskerutdanningsmelding for 2014 ble godkjent med de endringene som ble foreslått i møtet. Meldingene behandles videre i Instituttrådet 19. februar.

Knut Vikør

Anna Lisa Arefjord

Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap

Utvalg for undervisning og internasjonalisering

Referat fra UUI-møte 19.01.2015

Til stede: Haci Akman, Nils Anfinset, Maren Bjotveit (student), Maria Edvardsen (student), Dag Endsjø, Tove Fjell, Silje Storviken Hansen (student), Tonje Niemi (student), Marina Rasmussen (student), Teemu Ryymin, Julie A. Tønsaker Watkins

Observatører: Jannie Idsal, Torunn Saunes

Meldt forfall: Randi Barndon

1) Innkalling og saksliste

Anfinset melder sak under eventuelt.

Orienteringssak e) endres til diskusjonssak d).

2) Orienterings- og oppfølgingssaker

a) Ny mal for vitnemål

Det skal innføres en ny mal for vitnemål nasjonalt. Endringen innebærer nytt format som åpner opp for større variasjon i tekstmengde for de ulike programmene. Læringsutbyttet skal nå importeres direkte inn i vitnemålet og i Diploma Supplement, hvilket betyr at læringsutbyttebeskrivelsene må foreligge på begge målformer og på engelsk. Studieleder utarbeider oppsett der disse tre tekstene står parallelt, slik at endringer foretas i alle versjonene når tekstene revideres. Fristen er 25. mai.

b) Åpen dag 5. mars

HF deltar i paraplyarrangementet «Åpen dag» 5. mars, der elever ved videregående skoler på Vestlandet inviteres for å få et faglig supplement og innblikk i universitetstilbudet. Det forventes stort oppmøte, og dette kan bli et viktig rekrutteringsarrangement. Hvert fag på AHKR skal bidra med en «Fagdag», som foreløpig er definert som et opplegg på to timer med ulike faglige innslag. Arrangementet gjentas to ganger i løpet av dagen dersom påmeldingen er stor nok. Studieleder er koordinator for fagdagene ved AHKR, og følger opp fagmiljøene fortløpende i planleggingen.

c) Fagkoordinatormøte 5. februar (kl 9-12)

Instituttet står overfor bytte av fagkoordinatorer på flere fag, og både nye og gamle fagkoordinatorer inviteres til et felles møte 5. februar. Formålet er en gjennomgang av vervets innhold slik at nye fagkoordinatorer kan lære og avtroppende fagkoordinatorer kan dele sine erfaringer. UUI-medlemmene bes om å melde inn særlig aktuelle områder som bør tas opp på et slikt møte. Anfinset melder økonomi som et viktig felt.

d) Delegasjonsreiser

I slutten av januar skal det foretas tre kontaktreiser til partneruniversitet i Europa: To delegasjoner (historie og religion) reiser til Groningen, og én (historie) til Mannheim. Reisene gjøres etter samme mal som reisen til Caen høsten 2014, og formålet er å skape

godt utvekslingsgrunnlag ved å utveksle informasjon om studietilbud og diskutere fleksibilitet og rutiner rundt studentutvekslingen. Delegasjonene skal også gjøre seg kjent med campus og mottaksrutinene ved universitetene slik at studentene kan få førstehånds informasjon om dette i veiledning. Reisene dekkes delvis av sentrale Erasmusmidler. Ønsker om å reise på tilsvarende besøk til andre universiteter meldes til studieleder.

e) Møte med fagutvalgene

Representanter fra fagutvalgene og instituttledelsen møttes 13. januar for en felles oppdatering på aktiviteter og utveksling av forventninger og behov. Fagutvalgene minnes om instituttets ressursider om fagutvalg og studentrepresentasjon

<http://www.uib.no/ahkr/24417/studentrepresentasjon-og-fagutvalg>

Fagutvalgene ble gitt i oppdrag å velge nye representanter til instituttrådet fra våren 2015 så snart som mulig. Dette gjentas på UUI-møtet, der det på vegne av fagutvalgene også legges frem ønske om at instituttet utsteder attester for innsatsen som gjøres i fagutvalgene.

3) Diskusjonssaker

a) Tverrfaglige emner – ansvar, oppfølging og fordeling

Tverrfaglige emner trenger en ekstra oppfølging og en overordnet ansvarlig som sørger for at emnene tas med i planleggingen for neste semester og at det finnes en emneansvarlig til enhver tid. Undervisningskoordinator gis dette ansvaret. Fordeling av studiepoeng gjøres manuelt av studieleder etter de fordelingsnøkler UUI fastsetter.

b) Samling for emneansvarlige

Det foreslås å arrangere en samling for emneansvarlige i forkant av hvert semester. Formålet er erfaringsdeling, samkjøring og felles nytenkning i forbindelse med undervisning. Dette hevdes å kunne utgjøre en støtte for de emneansvarlige og en avlastning for fagkoordinator. UUI stiller seg positive til idéen og vil prøve den ut – om mulig allerede våren 2015.

c) Engelskspråklig studieinformasjon

Studieleder minner om at alle emner som kan være aktuelle for innkommende utvekslingsstudenter må foreligge på engelsk. Det finnes per i dag ingen klar strategi for oversettelse og språklig kvalitetssikring, men fagkoordinatorer anbefales å få tekstene skrevet i fagmiljøet og sende dem til studieadministrasjonen som skal jobbe for en løsning på denne oversettelsesproblematikken.

d) Utdanningsmeldingen 2014

Utdanningsmeldingen skal behandles i instituttrådet 18. eller 19.2. Dette gjør at UUI ikke rekker å behandle meldingen på sitt møte 16.2. Fagkoordinatorene melder derfor inn punkter de vil ha med i meldingen til undervisningskoordinator og studieleder som skriver et forslag til melding. Forslaget sendes ut på e-postrunde til UUI-medlemmene for godkjenning.

4) Saker

01/2015: Nytt emne: MUSE620

Vedtak: UUI godkjenner emnet med de endringer som kom frem i møtet

02/2015: Nytt emne: RELV234/RELV334

Vedtak: UUI godkjenner emnet med de endringer som kom frem i møtet

03/2015: Endring i emnebeskrivelse RELV221/RELV321

Vedtak: UUI godkjenner emnebeskrivelsene med de endringer som kom frem i møtet

04/2015: Endring i RELV303FELT/SEM/MUNT

Vedtak: UUI godkjenner emnebeskrivelsene med de endringer som kom frem i møtet

05/2015: Endringer i studieplan for BAHF-KUVI

Vedtak: UUI godkjenner studieplanen slik den ble lagt frem for møtet

06/2015: Endring i emnebeskrivelse HIS113 (sendes ut på e-post etter 21.1)

07/2015: Endring i emnebeskrivelse HIS115 (sendes ut på e-post etter 21.1)

08/2015: Endring i emnebeskrivelse HIS101 (sendes ut på e-post etter 21.1)

5) Eventuelt

Fagkoordinator for arkeologi orienterer om planene for og arbeidet med omlegging av programstrukturen på bachelorprogrammet i arkeologi. Den nye studieplanen (og de nye emnene) vil legges frem for UUI 16. 2.

Tove Fjell
leder

Julie A. Tønsaker Watkins //
sekretær

**UNIVERSITETET I BERGEN
INSTITUTT FOR ARKEOLOGI, HISTORIE, KULTUR- OG RELIGIONSVITENSKAP**

Institutttrådsmøte 18.02.2015

Sak 02/15

Forskningsmelding 2014

Instituttet skal sende inn forskningsmelding etter tilsendt mal (se vedlegg). Utkastet har blitt behandlet i FU.

Forslag til vedtak:

Instituttrådet vedtar den framlagte forskningsmelding.

Jan Heiret

FORSKNINGSMELDING 2014

Vi viser til fakultetets brev av 12.januar om utarbeidelse av forskningsmelding for 2014

Prioriteringer og planer

Instituttet ønsker å fremme forskning av høy kvalitet på alle fagområder som blir dekket av instituttets fire fag, og legger vekt på å utvikle forskningen på grunnlag av de faglige interesser og initiativer som blir tatt av instituttets tilsatte. Vår hovedprioritering er dermed å sikre forskningstiden til de ansatte, og å legge til rette for å støtte deres forskningsinitiativer.

Instituttet har etablert flere tiltak for å stimulere til utvikling av forskningsprosjekter og publisering, som forskningsmidler og publiseringsstøtte, noe både enkeltforskere og forskergrupper kan søke på. Dessuten utløser produksjon av publikasjonspoeng individuelle belønningssmidler.

Et særlig viktig tiltak for å styrke forskningen er de sju flerfaglige forskergruppene. Disse har nå i stor grad funnet sin form, og fungerer i hovedsak godt. Gruppene fungerer som faglige møteplasser der forskerne får tilbakemeldinger på sine vitenskapelige arbeider, og danner et forskningsmiljø for ph.d.-kandidatene. Mye av instituttets forskning blir også foretatt av individuelle forskere utenfor forskergruppene som er knyttet til nasjonale og internasjonale nettverk og prosjekter. Lederne av forskergruppene møter i instituttets forskningsutvalg (FU).

Instituttet har avsatt egne midler til fri forskningsstøtte, i tillegg til fakultetets småforskmidler. I tildeling av begge disse, blir det lagt særlig vekt på å fremme tiltak som kan føre frem til forskningsprosjekt og senere publiseringer, i tillegg til de egne avsatte midler til publiseringsstøtte.

Instituttet legger vekt på sammenheng og helhet mellom forskning, forskerutdanning og formidling. Mange av instituttets ansatte er ettertraktede formidlere. I 2011 (Alver), 2012 (Endsjø) og i 2014 (Vikør) ble HF sin formidlingspris tildelt forskere ved AHKR. Instituttet gjennomførte i samarbeid med Bergens Tidende en profilert foredragsserie på Litteraturhuset i 2014.

Ansatte ved instituttet bidro også med omfattende formidling (og forskning) i forbindelse med grunnlovsjubiléet i 2014.

Tverr- og flerfaglige satsninger

Forskergruppene er i seg selv flerfaglige mellom instituttets fire fag. Flere grupper inkluderer også forskere fra andre fakultet og forskningsinstitusjoner. Både forskergruppene og individuelle forskere har slik etablert tverr- og flerfaglige forskningsprosjekter, så vel eksternt som internt finansierte. Instituttets forskningsstøtte er dermed innrettet slik at den skal bidra til tverr- og flerfaglige satsninger.

Publisering

Instituttet har siden starten i 2007 vært blant enhetene med flest publikasjonspoeng ved UiB. Enkelte fag (religionsvitenskap) har hatt eksepsjonelt høye tall. I 2013 var AHKR grunnenheten med flest publikasjonspoeng ved UiB. Instituttet ligger godt over gjennomsnittlig nivå for tildeling etter "Fagerbergmodellen". Andel publikasjoner på nivå 2 har også vært bra. DBH- tall for 2014 er ikke klare pr. dags dato. Foreløpige tall tyder på at antallet kandidater til rapportering er på vanlig nivå, selv om det ikke er klart om det høye nivået fra 2013 vil bli oppnådd.

Eksternfinansiert virksomhet og samarbeid med samfunns- og næringsliv

Volum for eksternfinansiert virksomhet (BOA) har økt siden oppstart i 2007. I 2013/14 har budsjettvolumet ligget på rundt 20 millioner kroner. . Ett nytt prosjekt startet opp i 2014 finansiert av NFR gjennom SAMKUL: Forskersprosjektet *Dwelling and Crossing: The socio-cultural dynamics of religious spaces in Mumbai* (Keul). På slutten av 2014 ble det tildelt et nytt postdoktorprosjekt: *Shari'a and Everyday Life: Shifting Practices of Mahr (Islamic Dower) in Legal Pluralistic Norway* (NFR-FRIHUMSAM)

Instituttet har etablert rutiner for søking om eksternfinansierte prosjekter der det gjennomføres informasjonsmøter om de viktigste programmene og tilbys /fagfelle vurdering og administrativ støtte for søkerne. Det ble sendt i alt 9 søknader fra instituttet til FRIHUMSAM i 2014.

Det ble sendt en EU-søknad (ERC-Advanced Grants). I forberedelsene til denne søknaden var det et tett samarbeid mellom de administrative nivåene ved UiB, instituttledelse og prosjektledelse. Instituttet fulgte også opp potensielle søkere for Horizon 2020, bl.a. gjennom møter med HF og FAA. Noen av disse vil være aktuelle for å søke EU i 2015. Instituttet vil følge opp og bidra til at flere forskere søker EU i 2015.

Det planlegges også å søke om SFF fra et av miljøene på instituttet.

Norges forskningsråd har vært den viktigste eksterne bidragsyteren for AHKR, men instituttet har også mottatt betydelige bidrag fra ERC (European Research Council) - prosjektet TRACSYMBOLS (Henshilwood; d'Errico). Andre eksternfinansierte kilder er i hovedsak offentlige organer. Bidrag fra private institusjoner er det mindre av, men i ett av prosjektene ved AHKR, Norges fiskeri- og kysthistorie, er det et betydelig innslag av private finansieringskilder.

Instituttet har i 2014 levert innspill til evaluering av to av UiBs satsningsområder, «marin forskning» og «global- og utviklingsforskning». Instituttet har forskning innenfor begge disse satsningsområdene, og avventer de konklusjoner og evt. signal fra UiB som følger av disse to evalueringene.

Fagevalueringer

Instituttet hadde ingen fagevalueringer i 2013. Siste fagevaluering var i 2008, av historie.

Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier
Institutt for filosofi og førstesemesterstudier
Griegakademiet - Institutt for musikk
Senter for kvinne- og kjønnsforskning
Senter for vitenskapsteori
Institutt for fremmedspråk
Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap

Referanse

2015/421-UNU

Dato

12.01.2015

Forskningsmelding, forskerutdanningsmelding og utdanningsmelding 2014

Fakultetet har mottatt brev fra Universitetsdirektøren om meldinger for 2014 (sak 14/12202).

Universitetsledelsen er opptatt av at meldingene bør ha et hensiktsmessig format, som både sikrer effektiv rapportering og tydelig får fram satsinger og resultat, styrker og svakheter.

Fakultetets tre meldinger bør til sammen ikke overstige 6 sider.

Med bakgrunn i dette ønsker fakultetet at grunnenhetene utarbeider kortfattede meldinger med utgangspunkt i punktene i vedlagte mal.

Fakultetets frist for oversending av forskningsmelding, forskerutdanningsmelding og utdanningsmelding til Universitetsdirektøren er 01.04.15. Meldingene må derfor behandles av fakultetsstyret i møte 24.03.15.

Grunnenhetenes frist for oversending av meldingene til fakultetet: **27.02.15.**

Vennlig hilsen

Kim Ove Hommen
assisterende fakultetsdirektør

Unni Karin Utvik
seniorrådgiver

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Det humanistiske fakultet
Telefon 55589380
Telefaks 55589383
post@hf.uib.no

Postadresse
Postboks 7805
5020 Bergen

Besøksadresse
Harald Hårfagresgt. 1
Bergen

Saksbehandler
Unni Karin Utvik
55582060

Vedlegg

Mal for meldinger:

Punktene nedenfor angir områder som skal omtales i meldingene. Samlet lengde for meldingene skal ikke overstige 6 sider. Frist for innsending er 1. april 2015.

Utdanningsmelding:

- Oppfølging av prioriteringer omtalt i utdanningsmeldingen for 2013 og planer og prioriteringer for 2015.
- Studiekvalitets- eller læringsmiljøtiltak fakultetet har hatt særlig oppmerksomhet om i 2014.
- utfordringer i studiekvalitets- eller læringsmiljøarbeidet i 2014.
- Studieprogramevalueringer. Gjennomføring i 2014 og planer for 2015.
- Planer for utvikling av studietilbudet, opprettinger/nedlegginger av studieprogram, vurdering av robusthet i fagmiljøet og fordeling av studieplasser for 2016.
- Aktivitet i etter- og videreutdanning. Status i 2014 og planer for 2015.

Forskerutdanningsmelding

- Oppfølging av prioriteringer omtalt i forskerutdanningsmeldingen for 2013 og planer og prioriteringer for 2015.
- Forholdet mellom forskerutdanning og forskningssatsninger ved fakultetet – beskrivelse av situasjonen og planlagte tiltak.
- Gjennomstrømning – beskrivelse av situasjonen og planlagte tiltak for å forbedre denne.
- Underkjenning – beskrivelse av situasjonen og planlagte tiltak for å holde antallet nede (hvor mange 1. gangs underkjenninger, hvor mange 2. gangsunderkjenninger).
- Veilederopplæring – beskrivelse av situasjonen og planlagte tiltak.
- Internasjonalisering – beskrivelse av situasjonen og planlagte tiltak.
- Andre forhold av særlig betydning for fakultetets håndtering av forskerutdanningen som har endret seg, eller som man planlegger å endre i perioden.

Forskningsmelding:

- Oppfølging av prioriteringer omtalt i forskningsmeldingen for 2013 og planer og prioriteringer for 2015.
- Prioritert forskningssamarbeid med andre forskningsinstitusjoner samt samfunns- og næringsliv - lokalt, nasjonalt og internasjonalt.
- Arbeid for å styrke forskningsledelse, organisering og strategisk planlegging.
- Tverrfaglige og flerfaglige initiativ og satsinger (pågående og planlagte).
- Tiltak som kan styrke publiseringen, særlig på nivå II.

- Kort omtale av arbeid for mobilisering og økt deltakelse i Horizon2020 og annen eksternt finansiert virksomhet.
- Oppfølging av fagevalueringer fra 2013.

**UNIVERSITETET I BERGEN
INSTITUTT FOR ARKEOLOGI, HISTORIE, KULTUR- OG RELIGIONSVITENSKAP**

Institutttrådsmøte 18.02.2015

Sak 03/15

Forskerutdanningsmelding 2014

Instituttet skal utarbeide forskerutdanningsmelding etter tilsendte mal, se vedlegg til sak 02/15. Utkastet har blitt behandlet i FU.

Forslag til vedtak:

Instituttrådet vedtar den framlagte forskerutdanningsmelding.

Jan Heiret

FORSKERUTDANNINGSMELDING 2014 INSTITUTT FOR AHKR

Vi viser til fakultetets brev av 12. januar om utarbeidelse av forskerutdanningsmelding for 2014.

Prioriteringer og planer

Instituttet har fremdeles en langsiktig prioritering om å gi rom for forskerutdanning av høy kvalitet innen alle fagområder dekket av instituttets fire fag, gjennom åpne utlysinger der tilsetninger skjer basert på individuell kvalitet, og i tilknytting til forskergrupper og forskingsprosjekter ved instituttet.

Instituttet legger vekt på forskergruppene som det viktigste forumet for forskerutdanning. Rundt to tredjedeler av våre kandidater er tilknyttet en forskergruppe, men disse gruppene er ikke ensartede og opplegget i de ulike gruppene varierer. Det er viktig å sikre forskerutdanning av høy kvalitet også for kandidatene som ikke er tilknyttet forskergrupper.

De såkalte sluttseminarene, dvs. en større fremlegging i slutfasen av avhandlingsarbeidet, er blitt mer og mer vanlig de siste årene. Dette tilbudet skal gjelde alle instituttets ph.d.-kandidater, uavhengig av om de er eksterne eller interne og om de tilhører en forskergruppe eller ikke.

Gjennomstrømming

I 2014 disputerte 7 av instituttets kandidater for doktorgraden, i tillegg til én dr.philos. Dette er en nedgang fra 2013, men vi ser det som en naturlig variasjon heller enn en tendens. Én av avhandlingene ble godkjent ved andregangs innlevering. Tre av doktorgradene ble avlagt i historie, tre i kulturvitenskap, én i arkeologi og én i religionsvitenskap. Ingen avhandlinger ble underkjent i 2014. Det var spesielt gledelig at den første kvotestipendiaten i AHKRs historie leverte og fikk godkjent sin avhandling. I 2015 ligger instituttet an til en økning i antall disputaser.

Det ble ansatt tre nye stipendiater i 2014, og AHKR har per 31.12.2014 totalt 59 ph.d.-kandidater, derav 40 stipendiater (inkludert prosjekt-stipend). Av kandidatene er 18 knyttet til arkeologi, 26 til historie, 5 til kulturvitenskap og 10 til religionsvitenskap. Historie og arkeologi fikk nye doktorander i 2014. Det brukes betydelige ressurser til veiledning, og i underkant av 30 av instituttets ansatte fungerer som hovedveiledere.

Ingen av kandidatene som disputerte i 2014 fullførte graden på normert tid. Vi ser at mange faktorer spiller inn i forhold til gjennomføringstempo og avvikling av disputas. To eksterne kandidater som disputerte i 2014 var 5 og 7 år på overtid, og det er svært gledelig at de fikk levert avhandlingene sine etter mange år i systemet. En ekstern kandidat leverte for andre gang, etter at avhandlingen først ble underkjent i 2013. Våre interne kandidater var henholdsvis 4 måneder, 6 måneder, 7 måneder samt 2 år og 3 måneder på overtid. Dersom færre og færre kandidater klarer å levere på normert tid, er dette noe vi må se nøyer på og vurdere om det bør settes i verk tiltak for enkelte grupper, men instituttet ser generelt ikke forsinkelser på noen måneder som problematisk.

Veilederopplæring

I 2014 ble det ikke arrangert veilederforum, men det er planlagt et slikt møte våren 2015. Vi oppfatter det slik at dette forumet fungerer godt til å diskutere aktuelle problemstillinger for våre veiledere, og dekker behovet for veilederopplæring ved instituttet.

Internasjonalisering

Instituttet har en reisestøtteordning som skal gi ph.d.-kandidater mulighet for et lengre utenlandsopphold, knyttet til feltarbeid eller andre former for datainnsamling i forbindelse med prosjektarbeidet. I 2014 økte antall søknader om reisestøttemidler betraktelig. Det er både flere kandidater som drar på feltarbeid eller forskningsreiser, og de er borte i lengre perioder. Flere kandidater har biveiledere fra utenlandske universiteter, og får slik tilgang til et internasjonalt nettverk. Det er ønskelig at alle instituttets kandidater skal delta på internasjonale konferanser i løpet av stipendiatperioden, og dette blir i stor grad gjennomført.

**UNIVERSITETET I BERGEN
INSTITUTT FOR ARKEOLOGI, HISTORIE, KULTUR- OG RELIGIONSVITENSKAP**

Institutttrådsmøte 18.02.2015

Sak 04/15

Utdanningsmelding 2014

Instituttet skal utarbeide utdanningsmelding etter tilsendte mal, se vedlegg til sak 02/15.
Utdanningsmeldingen har blitt behandlet i UUI.

Forslag til vedtak:

Instituttrådet vedtar den fremlagte utdanningsmeldingen.

Jan Heiret

Utdanningsmelding AHKR 2014

Godkjent i UUI 11.02.2015(e-postrunde)

Oppfølging av prioriteringer for 2014 omtalt i utdanningsmeldingen for 2013

Instituttet har fortsatt fokus på å styrke utvekslingsaktiviteten, gjennom diskusjoner i fagmiljøene, informasjonsarrangement for studentene og kontaktreiser til avtaleuniversitet. Alle fire fag ved instituttet har i løpet av 2014 utviklet egne 100-nivåemner som skal tilbys i programmenes første semester fra høsten 2015. Videre har både arkeologi og historie arbeidet med å styrke metodetilbudet.

Studiekvalitets- og læringsmiljøtiltak som er gitt særlig oppmerksomhet i 2014

Arbeidet med de nye emnene i første semester har vært en prioritet. Emnenes plassering og funksjon har gjort utviklingen av dem utfordrende, og de vil bli grundig evaluert etter første undervisningssemester.

Stilt overfor en situasjon med synkende rekruttering og lavere studiepoengproduksjon ved fakultetet laget AHKR i 2014 et utkast til handlingsplan for økt rekruttering og lavere frafall som i 2015 skal bearbeides og konkretiseres.

Kulturvitenskap har revidert studieplanen for bachelorprogrammet og lagt inn flere obligatoriske emner, blant annet for å øke kullfølelsen.

Arkeologi har gjort en omfattende revidering av bachelorprogrammet, blant annet med omlegging til emner på 10 og 20 studiepoeng. Ny studieplan trer i kraft fra høsten 2015.

I 2014 har det blitt arrangert ekskursjoner på alle fag. AHKR ser dette som en rekrutteringskanal både til studieprogrammene generelt og til økt utveksling.

AHKRs forskningsetiske komité har som i de foregående år tilbudt sitt todagers seminar i forskningsetikk for masterstudenter både vår og høst i 2014. Kurset innføres som obligatorisk på alle masterprogrammene ved AHKR fra 2015.

Instituttet har i 2014 utviklet en rekke nye studietilbud. Sentrale blant disse er post master-emnene AHKR391 og AHKR392, EVU-tilbud for museumssektoren og AHKR201 Praksis i arbeidslivet. AHKR201 er utviklet og gjennomført i samarbeid med Museumssenteret i Hordaland, og nye muséer er med i samarbeidet i 2015. Arkeologi har utarbeidet et sommerskole-emne (ARK327 – Littiske studiar) i samarbeid med universitetet i Kiel.

Utfordringer i studiekvalitets- eller læringsmiljøarbeidet i 2014

AHKR har i 2013 og 2014 utvidet sin portefølje av tverrfaglige emner. De allerede nevnte AHKR201, AHKR391 og -392 er eksempler på det, i tillegg til MID102 – *Urbane topografier og nettverk*. Tverrfaglighet gir stort potensiale for faglig nyskaping, men er vanskelig å administrere i dagens system, der rammeverket stort sett tar utgangspunkt i faglige enheter.

AHKR har i 2014 utviklet sin siste arkeologiske feltskole på Stend, der feltet nå anses som uttømt. At feltskolen nå flyttes til Hissøyna og Hallingskeid medfører betydelige merkostnader, og det er sentralt for instituttet at dette ikke går ut over studiets praksismengde. For å bedre studentutvekslingen har instituttet fokus på å oversette alle relevante emnebeskrivelser og studieplaner til engelsk. I den forbindelse melder det seg et klart behov for et bedre apparat for oversettelse og kvalitetssikring av oversatte tekster.

AHKR har i 2014 stått overfor en rekke fuskesaker. Sakene viser tydelig det vanskelige skillet mellom fusk/plagiat og dårlig kunnskap om kildebruk, og til tross for klare rutiner og god forskningsetisk kompetanse ved instituttet er sakene vanskelige å håndtere.

AHKR ser fagutvalgene som viktige samarbeidspartnere i studiekvalitetsarbeidet. Det viser seg imidlertid at det er utfordrende å rekruttere til fagutvalgene.

Studieprogramevalueringer. Gjennomføring i 2014 og planer for 2015

Instituttet har engasjert programsensorer på alle program. Programsensors rapporter gjennomgås i fagmiljøene og legges frem for UUI til orientering. Programsensors tilbakemeldinger har ført til flere revisjoner både på program- og emnenivå. NOKUT besluttet høsten 2013 å sende masterprogrammet Region og regionalisering til revisjon. I den sammenheng ble det utarbeidet en grundig egenrapport om programmet.

Planer og prioriteringer for 2015

Instituttet vil i 2015 ferdigstille og iverksette handlingsplanen for økt rekruttering og lavere frafall. Både innsats for økt internasjonalisering og utvikling av nye emner i første semester kan sees i sammenheng med rekrutteringsarbeidet.

AHKR vil også engasjere seg i samarbeidet med universitetsskolene, og ser potensiale i dette for rekruttering, for faglig utvikling og i forbindelse med lærerutdanningen i historie og religion – både innenfor PPU, i den eksisterende integrerte lektorutdanningen og i arbeidet med å opprette et integrert lektorprogram med master i historie eller religionsvitenskap.

Planer for utvikling av studietilbudet, opprettinger/nedlegginger av studieprogram,

Masterprogrammet i Region og regionalisering ble etter NOKUT-tilsynet i 2013/2014 underlagt revisjon. Programmet er imidlertid foreslått avvirket, og revisjonen er derfor lagt på is. Instituttet regner med at programmet legges ned, og vil arbeide for å videreføre programmets kvaliteter i form av emner eller retninger i AHKR's øvrige studietilbud.

AHKR meldte i forrige utdanningsmelding inn planene om å opprette et integrert lektorprogram med historie og religion som fag 1, med forbehold om nye fullfinansierte studieplasser. I 2014 har instituttet konkludert med at programmet ønskes opprettet med dagens antall studieplasser. Studieplanen for programmet er nær ved å være ferdigbehandlet ved instituttet, og AHKR vil i 2015 arbeide mot et mål om å ta opp første kull høsten 2016.

Aktivitet i etter- og videreutdanning. Status i 2014 og planer for 2015.

AHKR har i 2014 tilbudt AHS i samarbeid med Norsk Sykepleierforbund.

Instituttet har også utviklet et nytt tilbud rettet mot ansatte i museumssektoren. Tilbudet har sin opprinnelse i museenes økte behov for forsknings- og formidlingskompetanse, og er utviklet i samarbeid med Norges museumsforbund, Museumssenteret i Hordaland, Bymuseet og Museum Vest. Tilbudet skal være gratis, og undervisningen gis av AHKR-ansatte.

Fordeling av studieplasser for 2016

AHKR ønsker i prinsippet flest mulig nye studenter til sine bachelorprogram, og ber fakultetet om å forvalte de tildelte plassene på en måte som best mulig ivaretar dette ønsket. For BAHF-ARK har vi imidlertid en øvre grense på 40 studenter grunnet veiledningskapasitet på 200-nivå.

AHKR ønsker å ta opp følgende antall studenter til instituttets masterprogram i 2016:

- MAHF-ARK: 17
- MAHF-HIS: 40
- MAHF-KUVI: 10
- MAHF-RELV: 10